

संविधान दिवस र अपेक्षा

विश्वमा स्वतन्त्र र स्वाधीन इतिहास भएको देश नेपाल हो । संसारका धेरै देशहरू इतिहासमा कहीं न कहीं, कतै न कतै कुनै अको देशको अधीनता परेका थिए । तर, भूगोल, जनसंख्याले पछि र सानो नेपालले कहिँचै पराधीनता भोजनु नपरेको कारण नेपालीले शिर उच्च राजा पाएका छौं । यसको श्रेय हाम्रा दीर्घी-राङाङ्गासहितका पुर्खाहरूलाई जान्दू जस्तै जीवन हक्केलामा राखेर यो देशको जीर्ण बढाए, अखण्ड र स्वाधीन नेपालीको पाहिचान स्थापित गराए । त्यसैले आज संविधान दिवसका दिन देशका निर्माता, संगठकर्ता लगायत सम्पूर्ण बहादुर र कर्मठ पुर्वाहरूप्रति श्रद्धा अर्पण गर्नु नेपालीको कर्तव्य हुलुपर्छ ।

राष्ट्र निर्माणको समय लामो भए पनि विधान र व्यवस्थाका आधारमा सञ्चालन भएको समय छोटै छ । अर्थात् राणाकालको अन्त्यतिर विस. २००४ सालमा बैधातिक कानून निर्माण गरी संविधान घोषणा गरियो । त्यसों त त्यो समय शिक्षा र ज्ञानात्मक काढिले हामी कमजोर थिए तथापि राणाकालमै विकासका पूर्वाधार निर्माण गरिएका थिए । शिक्षा, स्वास्थ्य, सञ्चार, यातायात लगायतका पर्वाधारको प्रारम्भ राणाहरूले नै गरे । आज त्यही आधारमा टेकर हामी विकास निर्माणको गफ गरिरहका छौं । वैधानिक कानून २००४ पछि त्रिमाशः संविधानमा संशोधन, परिस्कार तथा परिवर्तन गर्न पढाउत प्रारम्भ भयो । त्यसके परिणाम २००७ सालमा अन्तरिम शासन विधान, २०१४ सालमा नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०१५ सालमा नेपालको संविधान, २०१७ सालमा नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०१६ सालमा नेपालको अन्तरिम संविधान हुँदै २०१२ सालमा वर्तमान संविधान लाग्न भयो । इतिहासमा पहिलो पटक जनप्रतिनिधि समिलित संविधानसभाबाट संविधान निर्माण भएको यो संविधानले साठे छ देशक अधिकारीको नेपाली चाहालाई मूर्तरूप दियो । यद्यपि जारी संविधान निर्विवादै छैन र संशोधनको पक्ष विषयका आज पनि छलफल र विवाद चलिरहेकै छ ।

आज संविधान दिवस । आजकै दिन २०७२ असोज ३ गते संधीय गणतान्त्रिक नेपालको संविधान जारी भएको थियो । यसको लागि धेरैले बलिदान दिन पूज्यो भने धरैको त्याग र तपस्या यो संविधानसँग जोडिएको छ । यही संविधानले राजतन्त्रात्मक परम्पराबाट देशलाई गणतान्त्रिक पुऱ्याएको छ । राज्यको पुनर्संरचना गर्दै संघ, प्रदेश र स्थानीय गरी तीन तहमा शक्ति विकेन्द्रित गरिएको छ । यही शक्ति व्यवस्थाका माध्यमबाट दिगो शान्ति, सुशासन, विकास र समृद्धिको आकांक्षा पूरा गर्ने लक्ष्य लिएको छ । विश्वकै अन्तो शिखर र संग्रामात्मको काखमा रहेको प्रकृतिले सौदर्यसाली देख भएर पनि, पुर्वाहरूको बलिदानबाट अखण्डित र स्वाधीन रहे पनि अगुवाहरूको अक्षमताका कारण नेपाली जनताको वर्षाद्विको सप्नाले आकार भ्रण गर्न पाएको छैन । यो दिनले राज्यका सञ्चालकहरूलाई चित्तनशील, उत्तरदायीपूर्ण बनाऊसँस् शुभकामना संविधान दिवसको ।

संविधानसभाबाट इतिहासी पहिलो पटक संविधान जारी गरिएको चार वर्ष पूरा भएको छ । यसै अवसरमा सकारात्मक संविधान दिवस तीन दिनसम्म मनाउने निर्णय गरेको छ । घर-घरमा दीपावली गर्ने, फट्टा र दिसंतान्त्रित जलुस निकालेका भव्यरूपमा मनाउने निर्णय गरेको छ । यसका लागि सकारात्मक र गैरसरकारी कर्मचारी, आम नागरिकताई समेत राष्ट्रिय झण्डाप्रहितको टिस्टर लागाउन, टिरटिको नमूना समेत प्रवारप्या त्याको छ । नेपालको नागरिकताको राजनीतिक दललाई अधिकारीको धेरैले बलिदान दिन पूज्यो भने धरैको त्याग र तपस्या यो संविधानसँग जोडिएको छ । यसै नेपालीको राजनीतिक दललाई अधिकारीको धेरैले बलिदान दिन पूज्यो भने धरैको त्याग र तपस्या यो संविधानसँग जोडिएको छ ।

संविधान दिवसमा जारी भएको धेरैले बलिदान दिन पूज्यो भने धरैको त्याग र तपस्या यो संविधानसँग जोडिएको छ । संविधान जारी हुँदै मध्येशाली दलवार संविधान संशोधनको आदोलनमा थिए । राजपाका संघेजाको राजकीय रायदार संविधानमा योशीको अधिकार कटौती गरेको धेरै संविधान संशोधनमा नभएसम्म योशीको अधिकारीको धेरैले बलिदान दिन पूज्यो भने धरैको त्याग र तपस्या यो संविधानसँग जोडिएको छ । यसै नेपालीको राजनीतिक दललाई अधिकारीको धेरैले बलिदान दिन पूज्यो भने धरैको त्याग र तपस्या यो संविधानसँग जोडिएको छ ।

संविधान दिवसमा जारी भएको धेरैले बलिदान दिन पूज्यो भने धरैको त्याग र तपस्या यो संविधानसँग जोडिएको छ । संविधान जारी हुँदै संविधान संशोधनको आदोलनमा थिए । राजपाका संघेजाको राजकीय रायदार संविधानमा योशीको अधिकारीको धेरैले बलिदान दिन पूज्यो भने धरैको त्याग र तपस्या यो संविधानसँग जोडिएको छ ।

संविधान दिवसमा जारी भएको धेरैले बलिदान दिन पूज्यो भने धरैको त्याग र तपस्या यो संविधानसँग जोडिएको छ । संविधान जारी हुँदै संविधान संशोधनको आदोलनमा थिए । राजपाका संघेजाको राजकीय रायदार संविधानमा योशीको अधिकारीको धेरैले बलिदान दिन पूज्यो भने धरैको त्याग र तपस्या यो संविधानसँग जोडिएको छ ।

संविधान दिवसमा जारी भएको धेरैले बलिदान दिन पूज्यो भने धरैको त्याग र तपस्या यो संविधानसँग जोडिएको छ । संविधान जारी हुँदै संविधान संशोधनको आदोलनमा थिए । राजपाका संघेजाको राजकीय रायदार संविधानमा योशीको अधिकारीको धेरैले बलिदान दिन पूज्यो भने धरैको त्याग र तपस्या यो संविधानसँग जोडिएको छ ।

संविधान दिवसमा जारी भएको धेरैले बलिदान दिन पूज्यो भने धरैको त्याग र तपस्या यो संविधानसँग जोडिएको छ । संविधान जारी हुँदै संविधान संशोधनको आदोलनमा थिए । राजपाका संघेजाको राजकीय रायदार संविधानमा योशीको अधिकारीको धेरैले बलिदान दिन पूज्यो भने धरैको त्याग र तपस्या यो संविधानसँग जोडिएको छ ।

संविधान दिवसमा जारी भएको धेरैले बलिदान दिन पूज्यो भने धरैको त्याग र तपस्या यो संविधानसँग जोडिएको छ । संविधान जारी हुँदै संविधान संशोधनको आदोलनमा थिए । राजपाका संघेजाको राजकीय रायदार संविधानमा योशीको अधिकारीको धेरैले बलिदान दिन पूज्यो भने धरैको त्याग र तपस्या यो संविधानसँग जोडिएको छ ।

संविधान दिवसमा जारी भएको धेरैले बलिदान दिन पूज्यो भने धरैको त्याग र तपस्या यो संविधानसँग जोडिएको छ । संविधान जारी हुँदै संविधान संशोधनको आदोलनमा थिए । राजपाका संघेजाको राजकीय रायदार संविधानमा योशीको अधिकारीको धेरैले बलिदान दिन पूज्यो भने धरैको त्याग र तपस्या यो संविधानसँग जोडिएको छ ।

संविधान दिवसमा जारी भएको धेरैले बलिदान दिन पूज्यो भने धरैको त्याग र तपस्या यो संविधानसँग जोडिएको छ । संविधान जारी हुँदै संविधान संशोधनको आदोलनमा थिए । राजपाका संघेजाको राजकीय रायदार संविधानमा योशीको अधिकारीको धेरैले बलिदान दिन पूज्यो भने धरैको त्याग र तपस्या यो संविधानसँग जोडिएको छ ।

संविधान दिवसमा जारी भएको धेरैले बलिदान दिन पूज्यो भने धरैको त्याग र तपस्या यो संविधानसँग जोडिएको छ । संविधान जारी हुँदै संविधान संशोधनको आदोलनमा थिए । राजपाका संघेजाको राजकीय रायदार संविधानमा योशीको अधिकारीको धेरैले बलिदान दिन पूज्यो भने धरैको त्याग र तपस्या यो संविधानसँग जोडिएको छ ।

संविधान दिवसमा जारी भएको धेरैले बलिदान दिन पूज्यो भने धरैको त्याग र तपस्या यो संविधानसँग जोडिएको छ । संविधान जारी हुँदै संविधान संशोधनको आदोलनमा थिए । राजपाका संघेजाको राजकीय रायदार संविधानमा योशीको अधिकारीको धेरैले बलिदान दिन पूज्यो भने धरैको त्याग र तपस्या यो संविधानसँग जोडिएको छ ।

संविधान दिवसमा जारी भएको धेरैले बलिदान दिन पूज्यो भने धरैको त्याग र तपस्या यो संविधानसँग जोडिएको छ । संविधान जारी हुँदै संविधान संशोधनको आदोलनमा थिए । राजपाका संघेजाको राजकीय रायदार संविधानमा योशीको अधिकारीको धेरैले बलिदान दिन पूज्यो भने धरैको त्याग र तपस्या यो संविधानसँग जोडिएको छ ।

संविधान दिवसमा जारी भएको धेरैले बलिदान दिन पूज्यो भने धरैको त्याग र तपस्या यो संविधानसँग जोडिएको छ । संविधान जारी हुँदै संविधान संशोधनको आदोलनमा थिए । राजपाका संघेजाको राजकीय रायदार संविधानमा योशीको अधिकारीको धेरैले बलिदान दिन पूज्यो भने धरैको त्याग र तपस्या यो संविधानसँग जोडिएको छ ।

संविधान दिवसमा जारी भएको धेरैले बलिदान दिन पूज्यो भने धरैको त्याग र तपस्या यो संविधानसँग जोडिएको छ । संविधान जारी हुँदै संविधान संशोधनको आदोलनमा थिए । राजपाका संघेजाको राजकीय रायदार संविधानमा योशीको अधिकारीको धेरैले बलिदान दिन पूज्यो भने धरैको त्याग र तपस्या यो संविधानसँग जोडिएको छ ।

संविधान दिवसमा जारी भएको धेरैले बलिदान दिन पूज्यो भने धरैको त्याग

हलिंदबारी माध्यमिक विद्यालयाना कम्प्युटर शिक्षा लिंडे विद्यार्थीहरु : हलिंदबारी गाउँपालिकामा १७ वटा सामुदायिक विद्यालय छन्। त्वसमा ६ वटा मारि, ४ वटा आधारभूत र ७ वटा प्रावि छन्। गाउँपालिकाले यो वर्ष प्रयेक माविता ३०, आधारभूतमा १० देखि २०, प्रविमा चैक्सि ३ गरी २ सय ६० वटा कम्प्युटर उपलब्ध गराएको छ। तस्वीर : विनाद पाण्डे/पूर्वांचल

ट्रकको डाली छोपेर गाईगोरु ओसार्न प्रतिबन्ध

भाषा, असोज २। भाषापाका विभिन्न सीमावर्ती क्षेत्रावाट वर्षोंदेखि चलिरहेको गाईगोरुलाई तस्करी घन्दा रोक्न प्रयोगी विशेष योजना आघि बढाएको छ।

मोरड, सुनसरी, इलाम, पाँचथर, ताप्लेजुङलागायतका क्षेत्रावाट गाईगोरुलाई ठुला ट्रकमा डाली छोपेर ओसारपसार गर्न र सिंची सीमावर्ती वजारमा लैजान भाषापाको प्रहरीले बन्देज लगाएको छ। सीमावर्ती वजारमा लैजान भाषापाको प्रहरीले बन्देज लगाएको छ। सीमावर्ती वजारमा लैजान भाषापाको फाइदा उठाउदै गाईगोरु सिंची भारत पुच्याउने पाहन्त्येवें चलको तस्करी गतिविधि रोक्न त्यस्तो बद्देज लगाउन परेको प्रहरीको भनाइ छ।

जिल्ला प्रहरी कार्यालय भाषापाका प्रवक्ता महेन्द्रकुमार थेच्छले ठुला गाउँपाला त्याइएका गाईगोरुलाई लोड गरेर खुला सिमाना कटाउदै भारत तस्करी हुने गरेको स्थानीयवासीको भनाइ छ। तस्करीमा सलग्न व्यक्तिहरूले भाषापाको ज्यामिराई, भद्रपुर, पूर्वीनगर, टाघानडुच्चा र गौरीगञ्ज सीमा क्षेत्रावाट गाईगोरु भास्तको नवलवाडी, खोरीवारी, गलगलिया, कादोगाउँ र वुकाइएको प्रहरीले जनाएको छ।

दमकलाई भाषापाको सबैभन्दा ठूलो पशुबजार मानिन्छ। त्यहाँवाट विपालले डाली छोपेका ठूला ट्रकमा गाईगोरु लोड गरेर खुला सिमाना कटाउदै भारत तस्करी हुने गरेको स्थानीयवासीको भनाइ छ। तस्करीमा सलग्न व्यक्तिहरूले भाषापाको ज्यामिराई, भद्रपुर, पूर्वीनगर, टाघानडुच्चा र गौरीगञ्ज सीमा क्षेत्रावाट गाईगोरु भास्तको नवलवाडी, खोरीवारी, गलगलिया, कादोगाउँ र वुकाइएको प्रहरीले जनाएको छ।

बालकल्याणमा विद्यार्थी घटेपछि समस्या

बधारारे, असोज २। इलामको दक्षिणी गाउँपालिका रोड-४ मा अविस्थित बालकल्याण आधारभूत विद्यालय भौगोलिक हिसाउले विकट क्षेत्रमा रहेको छ।

यस विद्यालयमा कक्षा ५ सम्म पढाई हुने गरेको छ। यहाँ अध्ययन गर्न आउने वाट्यारी घट्टाटौ हिँडेर विद्यालय आउन वाट्यारी छन्। सन्तानलाई स्तरीय शिक्षा प्रदान गर्ने उद्देश्य बोकेर यहाँका धेरै स्थानीय वासाई सरिसकेका छन्। भएका विद्यार्थी निवास विवरारको रहेको विद्यालयले जनाएको छ। विद्यार्थीहरुमा गर्दा यस विद्यालयमा विद्यार्थीको संख्या त्याग्नीको घट्टाटौ हिँडेर विद्यालय आउनेको संख्या १४ जनाको हाराहारी हुने गरेको छ। विद्यार्थी संख्या घटन थालेपछि विद्यालय परिवार भएका विद्यार्थी टिकाउन संघर्ष गरिरहेको छ।

विद्यालयका प्रधानाध्यापक पदम तामाङ्गे अधिल्लो वर्षभन्दा यस वर्ष चार-पाँच जना विद्यार्थी बढे पनि आधारभूत तहसमका लागि १८ जना विद्यार्थी मात्र हुनुले विद्यार्थीको संख्या अत्यरिक्त रहेको बताए।

रोड गाउँपालिकामा पर्ने यस विद्यालयको समस्या सामाधान गर्न समिति तथा

संघ-सम्झौते सहयोग नारेको विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष धनकुमार राई बताउँछन्।

वि.स. २०४४ सालमा स्थापना भएको यस विद्यालयमा यतिवेला भएका विद्यार्थीलाई टिकाउने र अरु विद्यार्थी थपगर्ने तपन सरोकारवालाहरू जुट्टुनी अवस्था देखिएको छ।

यस विद्यालयलाई टिकाउ राखि र यहाँका विद्यार्थीलाई यहीं नै गुणस्तरीय शिक्षा दिने करामा केही भने लाग्नारेको पूर्व विद्यार्थी तथा स्थानीय एक सामुदायिक वनका अध्यक्ष मदन तामाङ बताउँछन्। त्यहाँका दुइ सामुदायिक वनले विद्यार्थीलाई दिवा खाजाको व्यवस्थापन गरेको छ।

यहाँका अभिभावकले आफना नानीहरूले गुणस्तरीय शिक्षा पाउन नसकिरहे को आहापाएपनि गुणस्तरीय शिक्षाका लागि सहयोग नानीहरूले निकायसम्म आफनो आवाज बुल्न रुपमा राख्न सकेको छैनन। भौगोलिक हिसाउले विकट, पढ्ने उमेरका विद्यार्थी नै गाउँमा नहानु समयावधी हो तर जाति पान बालबालिका छन् सबैले शिक्षा पाउनुपर्ने उपीहरूको अधिकार हो। भन्नै यहाँका अभिभावकले सम्झौते निकायसम्म आफना नानीहरूको भविष्यप्रस्तुति गमीर भई दिन अनुरोध गरेका छन्। लामो बाटो हिँडेर विद्यालय जाउनुपर्ने यहाँका बालबालिकाको वाध्यता हुँदैहुँदै पनि विद्यालय टिकाउने चुनौती यतिवेला ट्रटकरो अवस्थामा छ।

सबै सरोकारवाला पक्ष मिलेर यहाँका नानीहरूलाई यहीं नै गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गर्ने कुरामा सबै लाग्नुपर्ने देखिएको विद्यालय व्यवस्थापन सीमावर्तीका अध्यक्ष राईको भनाइ छ।

संघ-सम्झौते सहयोग नारेको विद्यालय व्यवस्थापन समिति तथा

एनसेलको 'मेरो प्लान' डेटा सेवा

भाषा, असोज २। एनसेलका याहाकले अब कैने पनि समय विना कैने फ्रेन्क्फ्ट एनसेलको साथीका छन्।

एनसेल प्रालिले आफ्ना प्रिपेड ग्राहकलाई लागि नयाँ योजना ल्याएर्सी ग्राहकले अब अझ सुलभ दरमा डेटा, भ्वाइस र एसएमएस सेवावाटा काइदा लिन सक्ने छन्। असोज १ गते देखिए लागू भएको यो योजना अन्तर्गत प्लान १९९, प्लान २९९, प्लान ३९९, प्लान ४९९, प्लान ७९९, प्लान ११९९, प्लान १५९९, प्लान १९९९, प्लान २३९९, प्लान २७९९, प्लान ३१९९, प्लान ३५९९, प्लान ३९९९, प्लान ४३९९, प्लान ४७९९, प्लान ५१९९, प्लान ५५९९, प्लान ५९९९, प्लान ६३९९, प्लान ६७९९, प्लान ७१९९, प्लान ७५९९, प्लान ८१९९, प्लान ८५९९, प्लान ९१९९, प्लान ९५९९, प्लान १०१९९, प्लान १३९९, प्लान १७९९, प्लान २१९९, प्लान २५९९, प्लान २९९९, प्लान ३३९९, प्लान ३७९९, प्लान ४१९९, प्लान ४५९९, प्लान ४९९९, प्लान ५३९९, प्लान ५७९९, प्लान ६१९९, प्लान ६५९९, प्लान ६९९९, प्लान ७३९९, प्लान ७७९९, प्लान ८१९९, प्लान ८५९९, प्लान ८९९९, प्लान ९३९९, प्लान ९७९९, प्लान १०१९९, प्लान १३१९९, प्लान १६१९९, प्लान १९१९९, प्लान २३१९९, प्लान २७१९९, प्लान ३११९९, प्लान ३५१९९, प्लान ३९१९९, प्लान ४३१९९, प्लान ४७१९९, प्लान ५११९९, प्लान ५५१९९, प्लान ६११९९, प्लान ६५१९९, प्लान ७११९९, प्लान ७५१९९, प्लान ८११९९, प्लान ८५१९९, प्लान ९११९९, प्लान ९५१९९, प्लान १०११९९, प्लान १३१९९, प्लान १६१९९, प्लान १९१९९, प्लान २३१९९, प्लान २७१९९, प्लान ३११९९, प्लान ३५१९९, प्लान ३९१९९, प्लान ४३१९९, प्लान ४७१९९, प्लान ५११९९, प्लान ५५१९९, प्लान ६११९९, प्लान ६५१९९, प्लान ७११९९, प्लान ७५१९९, प्लान ८११९९, प्लान ८५१९९, प्लान ९११९९, प्लान ९५१९९, प्लान १०११९९, प्लान १३१९९, प्लान १६१९९, प्लान १९१९९, प्लान २३१९९, प्लान २७१९९, प्लान ३११९९, प्लान ३५१९९, प्लान ३९१९९, प्लान ४३१९९, प्लान ४७१९९, प्लान ५११९९, प्लान ५५१९९, प्लान ६११९९, प्लान ६५१९९, प्लान ७११९९, प्लान ७५१९९, प्लान ८११९९, प्लान ८५१९९, प्लान ९११९९, प्लान ९५१९९, प्लान १०११९९, प्लान १३१९९, प्लान १६१९९, प्लान १९१९९, प्लान २३१९९, प्लान २७१९९, प्लान ३११९९, प्लान ३५१९९, प्लान ३९१९९, प्लान ४३१९९, प्लान ४७१९९, प्लान ५११९९, प्लान ५५१९९, प्लान ६११९९, प्लान ६५१९९, प्लान ७११९९, प्लान ७५१९९, प्लान ८११९९, प्लान ८५१९९, प्लान ९११९९, प्लान ९५१९९, प्लान १०११९९, प्लान १३१९९, प्लान १६१९९, प्लान १९१९९, प्लान २३१९९, प्लान २७१९९, प्लान ३११९९, प्लान ३५१९९, प्लान ३९१९९, प्लान ४३१९९, प्लान ४७१९९, प्लान ५११९९, प्लान ५५१९९, प्लान ६११९९, प्लान ६५१९९, प्लान ७११९९, प्लान ७५१९९, प्लान ८११९९, प्लान ८५१९९, प्लान ९११९९, प्लान ९५१९९, प्लान १०११९९, प्लान १३१९९, प्लान १६१९९, प्लान १९१९९, प्लान २३१९९, प्लान २७१९९, प्लान ३११